

Planeringsavdelningen
Mattias Carlquist
016-544 20 55
mattias.carlquist@energimyndigheten.se

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande angående betänkandet Innovationer och företagande – Sveriges framtid (SOU 2008:121)

Sammanfattning

- Det finns under vissa omständigheter ett behov av statligt ägarkapital.
- Statliga investeringarna i ägarkapital ska vara marknadsmässigt betingade och ske på marknadsmässiga villkor.
- Statliga investeringar i ägarkapital ska utgöra ett komplement till statligt stöd.
- Staten bör tillhandahålla stöd i samband med bildande av nya företag.
- Ansvar med avseende på samarbeten och nätverk bör inte ges till en enskild statlig aktör i form av ett särskilt ansvar.
- Det ska ställas höga krav på affärsmässighet, ordning och reda i de företag som erhåller statligt finansiering.
- Förutsättningarna för startande av företagsverksamhet kring resultat från forskning och utveckling vid universitet och högskola måste förbättras.
- Ett visst mått av överlappande verksamhet för de statliga aktörerna kan vara ägnat att främja företagets utveckling.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten, som inte valts ut till remissinstans, har i huvudsak inget att erinra mot Företagsfinansieringsutredningens förslag. Specifika synpunkter avseende vissa av förslagen lämnas nedan.

Specifika synpunkter

3.3.4 Principiella ståndpunkter för det nya Almis satsning på ägarkapital

Energimyndigheten instämmer i Företagsfinansieringsutredningens ståndpunkt att det under vissa omständigheter finns ett behov av statligt ägarkapital. Myndigheten har i rapporten Riskkapitalförsörjning inom energiområdet (ER 2006:38) lyft fram behovet av att genom statligt ägarkapital öka riskkapitalförsörjningen. Myndigheten vill emellertid framhålla att den

dominerande orsaken till den rådande marknadsobalansen inom energiområdet, som medför att alltför få innovationer leder till kommersiellt framgångsrika nya företag, är avsaknaden av energiområdeserfarenhet hos investerare.

Ägarkapitalsatsningen kräver om den ska omfatta även innovationer inom energiområdet inte enbart ett väl utvecklat samarbete mellan Almi Invest och privata medfinansierare samt offentliga regionala aktörer utan även att den kompetens och det kunnande som finns inom myndigheten tas tillvara. Det är vidare av stor betydelse att investeringarna i ägarkapital fullt ut är marknadsmässigt betingade och sker på marknadsmässiga villkor. Möjligheterna för ägarkapitalsatsningen att utgöra ett verkligt komplement till övriga statliga aktörers stödverksamheter kan annars komma att bli begränsade.

3.3.7 Den nya finansieringsprodukten Startgaranti

Energimyndigheten anser att staten bör tillhandahålla stöd i samband med bildande av nya företag oavsett om det utformas på det sätt som beskrivs i utredningen eller på annat vis. Särskilt bör uppmärksammas den betydelse sådant stöd kan ha för att skapa företagsverksamhet kring resultat från forsknings- och utvecklingsverksamhet vid universitet och högskola.

3.3.8 Samarbeten med affärsänglar, inkubatorer samt teknik- och forskningsparker utvecklas

3.3.9 Nätverk för affärsidégivare, entreprenörer och seniora affärskvinnor och affärsmän utvecklas

Energimyndigheten anser att det är av stor betydelse för nya företags möjligheter att etablera sig på sina marknader att det finns väl fungerande samarbeten och nätverk. Myndighetens ställer sig dock frågande till att en enskild statlig aktör ska ges ett särskilt ansvar med avseende på samarbeten och nätverk. Det torde tvärtom finnas bättre förutsättningar att åstadkomma väl fungerande samarbeten och nätverk när det råder mångfald. Samtliga offentliga aktörer som har i uppdrag att finansiellt eller på annat sätt stödja och främja företagande bör ha ett sådant ansvar.

3.4 Principer för finansiering av företagsutveckling

Energimyndigheten anser att en finansiering med återbetalningsskyldighet många gånger är mer ägnad att leda till framgångsrika företag än rena bidrag. Emellertid kan behoven se olika ut i olika situationer. Det kan finnas behov både av stöd med återbetalningsskyldighet och bidrag även när det inte rör sig om forsknings- och utvecklingsprojekt. Bidrag bör dock inte lämnas annat än med mindre belopp för särskilt avgränsade åtgärder.

Energimyndigheten delar Företagsfinansieringens mening att det ska ställas höga krav på affärsmässighet, ordning och reda i de företag som erhåller statligt

finansiering. Myndighetens verksamhet sedan några år tillbaka med affärsutveckling och kommersialisering bygger på ett sådant synsätt. Företagen bör vara föremål för en noggrann genomlysning av bolagsstyrning och affärsplan innan statlig finansiering lämnas. Det är inte tillräckligt att innovationens teoretiska potential bedöms. Det är också viktigt att de statliga aktörerna inte släpper kontakten med företagen sedan finansiering lämnats.

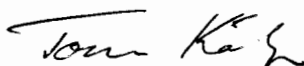
3.5 Lärosätenas innovationssystem

Energimyndigheten anser att förutsättningarna för startande av företagsverksamhet kring resultat från forskning och utveckling vid universitet och högskola måste förbättras. Det är där bra att de kringliggande strukturerna med exempelvis holdingbolag förstärks. Inte mindre viktigt är också att lärosätenas främjande av nyttiggörande av resultat blir bättre. Lärosätenas engagemang för att skapa kunskap och intresse för företagande och inte minst patentering av resultat bör ökas oavsett om det s.k. lärarundantaget avskaffas eller inte.

3.7 Ett mer utvecklat samarbete mellan de statliga företagsfinansiärerna

Energimyndigheten anser att tydliga riktlinjer för det inbördes samarbetet och ansvarsfördelningen mellan de statliga aktörerna förvissa kan vara av godo. Emellertid kan en alltför strikt uppdelning av finansieringsuppdragen medföra att möjligheterna för aktörerna att komplettera varandra i förhållande till ett och samma stödmottagande företag försämrats. Dubbelarbete är inte eftersträvarsamt men ett visst mått av överlappande verksamhet förefaller vara ändamålsenligt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Tomas Kåberger. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit avdelningscheferna Anneli Eriksson, Josephine Bahr Ljungdell, Susan Linton Royen, Zofia Lublin, Andres Muld och Birgitta Palmberger, t.f. avdelningschefen Mathias Fock, verksjuristen Fredrik Selander samt verksjuristen Mattias Carlquist, den sistnämnde föredragande.

Tomas Kåberger
Mattias Carlquist

